

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Att: Viktor Persson, vilthandläggare

Ansökan om skydds jakt på skarv

Härmed ansöker Nyköpings kommun om att få bedriva skydds jakt enligt följande:

1. Skydds jakt på 500 individer av skarv, (båda underarterna *Phalacrocorax carbo carbo* samt *P carbo sinensis*) under tidsperioden från 1 juli 2024 till och med den 25 april 2025, inom Nyköpingsåns nedre del samt Sjösafjärden i Nyköpings kommun, enligt bifogat kartmaterial.
2. Skydds jakt på 100 individer av skarv, (båda underarterna *P carbo carbo* samt *P carbo sinensis*) under tidsperioden 15 juli 2024 till och med den 30 september 2024 inom Strandstuvikens fiskefredningsområde på Tallargrundet, Drottningsskär samt invid Snäckvikens Gäddfabrik, enligt bifogat kartmaterial.
3. Ansökan omfattar dispens från förbudet att ha båtmotor i gång vid jaktens bedrivande.
4. Ansökan omfattar dispens från villkoret att jakten inte får genomföras inom 300 meter från skarvkolonin på Malmgrundet från 1 mars, så att ankomstjakt istället kan genomföras fram till och med den 25 april inom 300-metersgränsen. Villkor om förbud mot jakt inom 300 meter från känd boplats mellan 1 mars till och med den 1 augusti ansöks således att ändras till "mellan 25 april och 1 augusti". För det fall att äggläggning av större omfattning konstaterats före slutdatumet 25 april ska dock jakten avbrytas. Sökanden ska genomföra platsbesök och därefter samråda med Fågelföreningen Tärnan kring bedömningen av om jakten ska avbrytas före den 25 april.

Skydds jaktens mål är att förhindra fortsatt allvarlig skada på fisket, både sportfisket och yrkesfisket, samt att skydda hotade fiskarter och viktiga livsmiljöer för fisk genom att minska skarvpredationen inom området.

1 Bakgrund

1.1 Platsspecifika förutsättningar

För många kustbestånd av sötvattensarter (gädda, abborre, gös m.fl) är antalet lekplatser en begränsande faktor för beståndets storlek. De platser där bra lek- och uppväxtområden finns har därför stor betydelse. Dessa platser är trånga, och grunda vatten vilka passar skarvens fiske väl eftersom fisken har svårt att undkomma. Periodvis stora ansamlingar av fisk i miljöer som är lämpade för skarvens jaktteknik leder till att ett betydande antal skarvar fiskar i dessa områden. Svaga kompensatoriska effekter vid predation gör att detta fiske riskerar att långsiktigt leda till allvarlig skada på bestånden av storvuxen gädda gös och abborre. Även den akut hotade (CR Svenska rödlistan 2020) ålen kan i grunda havsvikar allvarligt skadas av skarvens fiske.

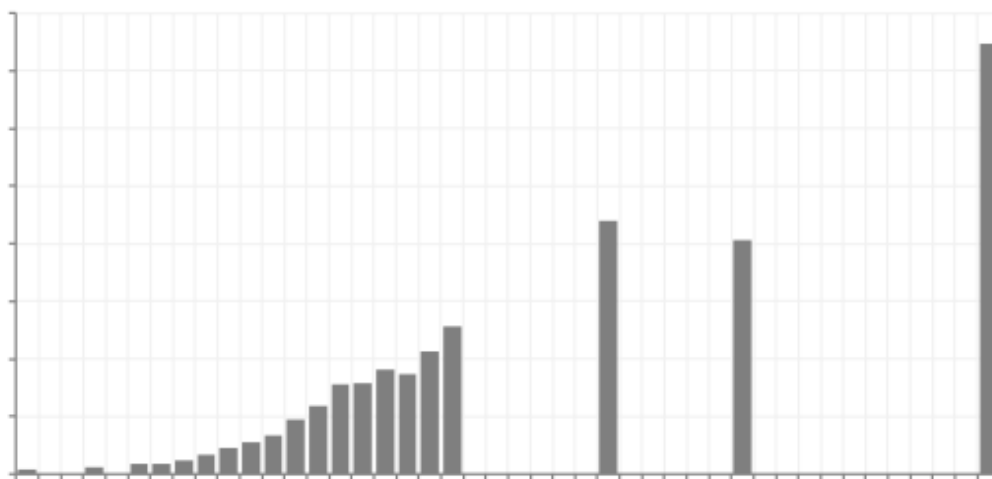
Nyköpingsån, Kilaån, Svärtaån och de grunda fjärdarna innanför Skansundet är mycket viktiga lokaler för reproduktion av fisk. Så även de grunda havsvikarna inom Strandstuvikens fiskefredningsområde som vid sidan av ett flertal vårlekande sötvattensarter som gädda, abborre och karpfiskar även är viktiga lokaler för sik och skrubbskädda. De grunda och skyddade vikarna med omväxlande riklig bottenvegetation och friska sandbottnar är sammantaget en viktig miljö för inte bara området i sig, utan är även av betydelse för fiskförekomsten i kringliggande kustavsnitt.

I september 2022 genomförde Länsstyrelsen i Södermanlands län elbåtsfiske i Nyköpings kommuns kustområde. I Sjösafjärden och Strandstuviken konstaterades rovfiskföryngring men även ål i flera åldersstadier. För att förbättra möjligheterna till rovfiskföryngring och en mer balanserad fisksammansättning utmed denna kuststräcka har Nyköpings kommun anlagt en s.k. gäddfabrik i Snäckviken inom Strandstuvikens fiskefredningsområde. Den rådande situationen med betydande skarvpredation påverkar dock fiskbestånden i de båda områdena negativt.

Vidare gör stadsfjärdarnas topografi och karaktär att skarvpredationen bedöms bli särskilt omfattande. Fisk som migrerar mellan Östersjön och Nyköpingsån/Kilaån måste passera en drygt 7 km lång, grund havsvik med en aktiv skarvkoloni, i en ca 4 m djup muddrad ränna för att nå respektive plats vilket leder till att fisken koncentreras geografiskt och detta gör att migrerande fisk blir extra utsatt för skarvarnas predation.

1.2 Skarvpopulation och gynnsam bevarandestatus

Skarvpopulationen har ökat kraftigt i Östersjön och stammen har nästan dubblerats sedan 2012 enligt den senaste nationella inventeringen, Aqua notes 2024:7, Lundström Karl, SLU. Antalet dokumenterade bon i Södermanland var 2012 2320 stycken och vid inventeringen 2023 konstaterades 5100 bon. Resultaten från inventeringen ska enligt SLU "betraktas som ett minimimått på antalet häckande storskarvar".

Utveckling av antalet räknade bon av storskarv i Sverige 1980-2023.

I det aktuella området finns en skarvkoloni på ön Malmgrundet som under inventering av fågelföreningen Tärnan säsongen 2021 innehöll 500 - 550 bon. Denna koloni innehöll säsongen 2023, 654 bon. En restriktiv bedömning ger att denna koloni producerar ca 1 635 flygga ungar årligen (4 - 5 ägg och ca 2 - 2,5 flygg unge per par och år). Utöver föräldrafåglar och deras nya ungar återfinns även ungfåglar och andra vuxna fåglar som av någon anledning inte har bildat par och inte häckar. Detta ger en uppskattad population på Malmgrundet efter häckningsperioden om ca 3 680 skarvar.

En skarv beräknas äta ca 0,5 kg fisk per dygn vilket ger ett dagligt uttag i på ca 1,85 ton fisk per dag för 3 680 skarvar. Skarvarna på Malmgrundets koloni fiskar också i Strandstuvikens fiskefredningsområde vilket påverkar fiskbestånden där negativt. Även skarvar från närliggande kolonier i Oxelösunds kommun nyttjar de aktuella havsvikarna för födosök. Det

inventerade antalet skarvbon i Nyköping och Oxelösunds kustområde uppgick 2023 till 3 474 stycken. Det totala antalet skarvar som bor utmed kusten i denna skärgård uppgår därmed till ca 20 000 stycken.¹ Den totala mängd fisk som dagligen fiskas av 20 000 individer uppgår till ca 10 ton.

2. Allvarlig skada på fiske

Nyköpings kommun äger Nyköpingsån och har upplåtit fiskerätten från Harg i norr till Hamnbron i söder till Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund, nedan Sportfiskarna. Ån är en mycket viktig samlingsplats för fiskeintresserade från skilda åldrar och samhällsgrupper med över tusen utövare årligen.

Som en kompensation för kraftverksutbyggnaden sker årligen utsättningar av ung lax och havsöring (smolt) och Nyköpingsåns strömmande vatten erbjuder idag ett av landets bästa fisken efter dessa arter. Fisket är helt beroende av överlevnaden från den tid som smolten lämnar ån för födosök i havet fram till att de vuxna fiskarna efter ett par år återkommer till ån. Studier från jämförbara platser i landet visar att överlevnaden till vuxen fisk idag ligger på ett fåtal procent efter ett fall från tidigare 10 till 30 procent. Den ökade dödligheten sammanfaller med skarvens etablering.

Sportfiskarnas ekonomiska skada omfattar både bortfall av utsatt fisk samt minskade intäkter av fiskekortsförsäljning som en direkt effekt av det minskade fiskbeståndet.

Enligt studier i Dalälven med liknande förutsättningar som de nu aktuella kan man utgå ifrån att minst en tredjedel av den utsatta smolten äts upp av skarv.² Sportfiskarna har under 2023 budgeterat för utsättning av lax- och öringsmolt för ca 200 000 kr inkl moms och Vattenfall till ett värde av uppskattningsvis 262 000 kr inkl moms.

Predationen av skarv kan därmed förväntas uppgå till ett värde av minst ca 140 000 kr bara sett till predation av skarv under smoltens vandring från ån och Stadsfjärden till Skansundet.

Det finns även en fiskearrendator som har rätt att bedriva yrkesfiske i Sjösaviken men förutsättningarna för att kunna leva på småskaligt fiske utmed Sörmlandskusten bedöms vara närmast obefintliga och möjligheten att bedöma ekonomiskt bortfall är därmed svårt.

---

¹ 3474×2 =antal häckande föräldrafåglar, $3474 \times 2,5$ =antal 8 685 flygga ungar samt ca 25 % fåglar som ej häckar.

² <https://www.slu.se/ew-nyheter/2022/11/fagelpredation-i-dalalven-mynningsomrade/>

3. Skada på lokalt fiskbestånd och dess livsmiljö

Utifrån det aktuella området bedömda skarvpredation, aktuellt vattendjup, bottenstruktur och platsens utformning gör sökanden bedömningen att det är uppenbart att fiskebeståndet och i längden dess livsmiljö allvarligt skadas av den nuvarande skarvpredationen.

4. Ansökan om ändrade villkor, ankomstjakt

Under pågående skydds jakt, dnr 3191-2023, har det konstaterats att skarvarna, helt förväntat, födosöker i de inre delarna av jaktområdet nära åmyningarna främst under våren och i Strandstuvikens grunda havsvikar under sensommar och höst. Detta beror på var det bästa fisket finns för respektive tidsperiod. Detta sammanfaller dock även med många fiskarters vårlek och ett omfattande fiske påverkar fiskarnas möjlighet till lyckad lek.

För att jakten ska få så bra skyddseffekt som möjligt för de lokala fiskbestånden samtidigt som störningen minimeras genom få men effektiva åtgärder så är en effektiv ankomstjakt på vuxna individer under mars och april månad av stor vikt då denna jakt påverkar skarvarnas predation i de grunda innerhavsvikarna och även det totala fiskeuttaget under säsongen. Ankomstjakten är även positiv ur ett etiskt perspektiv då jakten genomförs innan äggkläckningsperioden.

Då skarvarna under de senaste säsongerna ankommit till kolonin först i mitten av mars så är ansökan utformad så att en ankomstjakt från kolonin kan genomföras till och med den 25 april, på samma sätt som positivt beslut om skydds jakt i Yngaren, dnr 5237-2023 (tillstånd till 1 april) samt dispensbeslut för Kvarnholmen, Fjärdingsman, Skallbaken, Skomakarskeppet samt Limmaren i Stockholms län (tillstånd till 30 april). Detta för att möjliggöra en än mer etisk och effektiv jakt då antalet jakter/störningar för att uppnå kvoten minskas, inga ungar har kläckts och avståndet till fåglar som skjuts minimeras då fåglarna vill landa på kolonin och därmed inte är enstaka förbipasserande fåglar vilket är fallet om jakten inte bedrivs från kolonin.

För att minimera risken att föräldrafåglar med ägg i boet skjuts föreslår sökanden, efter samråd med intressenter, att ankomstjakten ska avbrytas före slutdatumet den 25 april 2025 om äggläggningen kommit igång tidigt. När det kan konstateras att äggläggningen kommit igång ska sökanden samråda med Fågelföreningen Tärnans representanter för att gemensamt bedöma när så pass många individer lagt ägg att jakten bör avbrytas i förtid. Jakten ska alltså inte avbrytas för att en enskild fågel hunnit lägga ägg utan då det är uppenbart att äggläggningen för kolonin är så pass långt gånge att jakten bör avbrytas ur ett etiskt perspektiv.

För att effektivt kunna påverka skarvpredationen i Strandstuvikens fiskfredningsområde så behöver jakt genomföras under sommar/höst då skarvarna använder främst Tallgrundet som rastlokal under den tiden, och mer sporadiskt under våren. För att påverka annan rastande och häckande fågel så lite som möjligt begränsar sökanden ansökan om jakt till perioden 15 juli till 30 september. Då dispens för jakt inom naturreservatet inte medgavs under 2023 så kunde inte den sommar/höstjakten genomföras. Förhoppningsvis medges dispensansökan för detta område innan sommaren 2024.

5. Andra lösningar, genomförande samt uppföljning

4.1 För att skydds jakt ska kunna medges måste andra lösningar på problematiken ej föreligga. Någon annan praktisk lösning än jakt eller äggpåverkan bedöms inte finnas i det aktuella fallet då området är så pass stort att vare sig passiva eller aktiva skrämselfåtgärder väntas ge någon effekt.

4.2 Jakten kommer att bedrivas på sådant sätt att andra häckande fåglar störs så lite som möjligt.

4.3 Fortsatt inventering genom elbåtsfiske kommer att genomföras under hösten 2024 för att följa de lokala fiskpopulationerna. Vidare kommer även inventering av skarvkolonin på Malmgrundet (antal häckande par samt typ av föda) fortsatt att genomföras för att bedöma om genomförd jakt får önskad effekt. Slutligen ser kommunen en fortsatt, långsiktig, dialog med samtliga intressenter kring dessa båda områdens förvaltning i allmänhet samt dess viltstammar i synnerhet kommer att genomföras för att på både kort och lång sikt fatta väl avvägda förvaltningsbeslut.

6. Samråd med intressenter

Samråd har hållits med följande intressenter och ansökan har därefter korrigerats:

Fågelföreningen Tärnan

Föreningen Sörmlands Ornitologer

Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund

Sörmlands Skärgårds Intresseförening (SSIF)

Naturskyddsföreningen Nyköping-Oxelösund

Nyköping dag som ovan,

Carin Jönhill Nord

Mark och exploateringschef

Föredragande i ärendet

David Lundevall
Markförvaltare

Stefan Andersson
Kommunekolog

Område 1, Nyköpingsåns nedred del samt Sjösafjärden

Område 2, Tallargrundet, Drottningkär samt skär/grund utanför Snäckvikens Gäddfabrik